

»Den som har gjort en resa har något att berätta«

TILLSAMMANS I MÄLARDALEN *TiM*

Hänsyn viktigt
för unga
pendlare
04

*Bästa snabbtåget
på spåret*

06

På resa i hundra-
åringens spår

08

En hjälpande
hand på vägen

10

Vem ska man prata med under resan?

För er som reser och tänker lite längre, lanserade vi i somras TiM komplett. Månadskortet för gränslöst resande i hela Mälardalen har blivit en succé. Sophia Hansson bloggade under september på tim.se om sitt resande med TiM komplett och hennes historia, på sidan 13, är både spännande och smårolig. Den har fått även mig att lyssna mer på utropen.

I detta nummer har vi intervjuat ungdomar om vad som är mest irriterande under en resa. Ungdomarnas värstingar är vuxna som vädrar sina fördomar, medan skrikande barn toppar listan i en undersökning som SJs kundtidning Kupé har gjort.

När jag för ett antal år sedan besökte en tågfabrik i norra Italien, fick jag en tankeväckare. I tågen som SJ tänkte köpa skulle 25 procent av passagerarna sitta mitt emot varandra med ett bord emellan. Italianerna frågade då hur det skulle gå för de stackars 75 procent som skulle sitta två och två i samma åkriktning? Vem skulle de prata med under resan? I Italien är det nämligen naturligt att umgås under hela resan.

Men det finns annat än medresenärer som kan irritera, till exempel banarbeten som ger tillfälliga förseningar. En viktig kommande ombyggnad är avstängningen av Graversforstunneln mellan Norrköping och Katrineholm. Under 15 veckor nästa vår kommer alla tåg mellan Östergötland och Stockholm att köras via Nyköping. Det blir många tåg som ska köra på denna enkelspåriga linje, både regional- och fjärrtåg, vilket ökar känsligheten för störningar.

Det som annars tilldrar sig störst intresse på tåg-sidan just nu är vinterberedskapen efter den gångna vargavintern. SJs strategi inför denna vinter är att – så fort det visar sig att spåren inte är farbara eller att fordonen behöver underhållas – börja prioritera vilka avgångar som ändå kan rulla vidare och vilka som ska ställas in helt. Detta istället för att avgångstiden senareläggs steg för steg, vilket ofta var fallet i vintras.

Trevlig läsning!
Jan Kyrk
VD TiM AB

Inom Trafik i Mälardalen (TiM) samverkar SJ, VL, UL, SL samt Länstrafiken Örebro och Länstrafiken Sörmland för ett gränslöst resande. Tillsammans vill vi förenkla vardagen för dig som reser kollektivt i Mälardalen. Med våra kombinationsbiljetter TiM komplett och TiM kombi tar du dig enkelt från dörr till dörr oavsett hur många byten eller färdmedel som behövs för att komma fram. Vill du veta mer? Läs på www.tim.se

Dubbeldäckaren drar västerut

Från och med mitten av december kommer SJs regionala tvåvåningståg att ta ut svängarna och köra hela vägen till västkusten. Efter att ha passerat Stockholm-Västerås-Örebro-Hallsberg lämnar nämligen dubbeldäckaren Mälardalen och kör vidare mot Skövde och Göteborg. Det innebär alltså att även resenärer i Västsverige kommer att kunna läsa »Tillsammans i Mälardalen«, eftersom tidningen finns ombord på alla SJs dubbeldäckare.

Nya studentkort från UL

I januari släpper UL sex nya kort för studenter. Korten är opersonliga 30-dagarskort och gäller obegränsat antal resor dygnet runt. Giltighetsperioden räknas från första resan. Erbjudandet gäller heltidsstudierande med godkänd studentlegitimation. Läs mer på www.ul.se och www.tim.se/student

Gratis parkering med SL Access

Den 1 oktober blev det gratis för alla som har ett SL Accesskort, laddat med minst en 30-dagarsbiljett, att parkera på sju av Stockholms parkerings infartsparkeringar i Stockholm. Den avgiftsfria infartsparkeringen är ett försök som pågår till den 31 augusti 2011 och gäller i Rågsved, Hökarängen, Farsta Strand, Norra Sköndal, Råcksta, Hanviken och Johannelund. Sedan tidigare är det även gratis att parkera på SLs infartsparkeringar i bland annat Upplands Väsby, Märsta, Bålsta, Flemingsberg, Järna och Gnesta. Läs mer på: www.sl.se och www.stockholmparkering.se

Utökad restidsgaranti från SJ

Sedan slutet av oktober gäller SJs utökade restidsgaranti. Nyheten är att försenade resenärer, istället för kontanter, kan välja ett värdebevis som ger dubbel ersättning jämfört med kontanter. Fler resenärer kommer också att omfattas av garantin, eftersom rätten till värdebevis gäller vid kortare förseningar än tidigare. En halvtimmes

försening ger halva biljettpriset tillbaka, medan en hel timme ger hela biljettpriset tillbaka. Resenärerna kan fortfarande välja kontanter, men då gäller 25 procent av biljettpriset vid förseningar över en timme och 50 procent vid förseningar över två timmar. Läs mer under »Resa med SJ« och »SJs resevillkor« på www.sj.se

Tillsammans i Mälardalen finns ombord på SJs dubbeldäckare, samt hos SJ Resebutik och TiM-ombuden i Mälardalen. Bläddra i vårt pdf-arkiv och teckna en e-prenumeration på tim.se/tidningen.
Ansvarig utgivare: Jan Kyrk, vd@tim.se
Kontaktperson: Klas Bringert, klas@tim.se, 010-751 59 18
TiMs korsord finns att lösa på tim.se/korsord

Produktion: Publik
Grafisk form: Jamendåsa
Tryck: Ljungbergs tryckeri
Bild sidan ett: Dan Lindberg
Redaktionsadress: TiM AB, c/o SJ, 105 50 Stockholm
Kundtjänst: 0771-846 846
Webbplats: www.tim.se
Alla reportageresor har gjorts med kollektivtrafik.

FOTO: FREDRIK HIERLING

På Arosfortet i Västerås och Stockholm löser du problem i olika celler – precis som i Fångarna på fortet i tv.

Fångarna på Arosfortet

AROSFORTET

■ Det första Arosfortet öppnade i Västerås 2004.

■ Nu finns det på ytterligare tre platser – Halmstad, Umeå och Stockholm.

■ Du tar dig till Arosfortet i Västerås med tåget eller bussen till Västerås centralstation. Ta därefter buss 18 mot Gideonsberg och kliv av vid hållplats Tegnér eller promenera cirka 15 minuter från Västerås centrum.

■ Arosfortet i Stockholm ligger i närheten av Handelshögskolan på Sveavägen. Ta tunnelbanans gröna linje till Rådmanngatan och välj uppgång Tegnérgatan.

Ibland är det bra att kunna klättra, andra gånger är det bollsinne som gäller. För en del utmaningar är det bäst att vara liten och smidig, för andra stor och stark.

Arosfortet är upplevelsecentret där det gäller att tillsammans med lagkamraterna lösa en uppgift i varje cell innan tiden rinner ut.

Hör du till dem som önskar att du fick vara med i Fångarna på fortet? Då är Arosfortet i Västerås och Stockholm något för dig. I fortets celler gäller det att samarbeta och vara kreativ för att lösa problem och klara utmaningar. Och det passar lika bra för barn som för vuxna.

– Arosfortet är uppskattat i alla åldrar. Våra besökare är från 7 år och uppåt och det är allt från familjer till företag och skolklasser, säger Jocke Pihl på Arosfortet.

Besöket börjar med att man delar upp sig i lag på 3–4 personer. Varje lag får ett kort som fungerar som nyckel till cellerna. Sedan väljer man själv vilken cell man vill göra ett försök i. Utanför cellen finns en beskrivning av vad som krävs för att

lösa just den cellens problem – teknik, taktik eller fysik – och hur många poäng celler ger om man klarar uppgiften. Väl i cellen styrs allt elektroniskt, av rörelsedetektorer, fotoceller och annan teknik. Lampor och ljud ger signaler som visar hur man klarar av uppgifterna. Eftersom varje cell har en tidsbegränsning gäller det att lösa uppgiften innan tiden är slut. Som tur är går det att börja om hur många gånger som helst.

Vad ska man då tänka på inför besöket?

– Det är bra att ha sköna skor och bekväma kläder. Och gärna ett ombyte, för man blir varm av att jobba med utmaningarna i fortet!

Läs mer på www.arosfortet.se

Text: Lotta Örtnäs

Unga pendlare ogillar skitsnack i kupén

På tåget och bussen måste vi samsas om utrymmet – både det rent fysiska och »luft-rummet«. Oftast går det bra även om irritation kan uppstå ibland.

Men vad är det egentligen som sätter känslorna i svallning? Och varför?

När undersökningsföretaget Novus intervjuade 1 500 SJ-resenärer om vad som irriterar dem mest på tågresan, resulterade det i en tio-i-topp-lista (se nästa sida). Listan är kanske inte så överraskande, och handen på hjärtat, visst känns den också lite vuxet medelålders? Därför beslutade vi på TiM oss för ta reda på hur ungdomarna ser på saken.

Sara Sjödin, Aladdin Ghaziri, Suri Vigren och Marcus Eriksson är nämligen inte bara gymnasieungdomar från Örebro, de är också rutinerade tåg- och busspendlare.

– Man pratar ofta om att skrikande barn är så störande, men det är väl mest ett problem för föräldrarna. Mig stör det aldrig. Det är bara att avskärma sig och låta bli att lyssna, säger Sara. Hon får medhåll av Aladdin som också tror att ungdomar har mycket högre smärtröskel än äldre.

– Fyrtio plus, där har vi dem som gnäller! Och de kan gnälla på allt. Jag har till och med varit med när folk har bråkat med konduktören när det är de själva som klivit på fel tåg. Jag menar, hur smart är man då?

Äldre mer lättirriterade

Marcus åker buss till och från stan varje dag och

tycker oftast att det är hur skönt som helst. Men ibland skär det sig och han har sin teori om varför.

– Det finns vissa personer som bara måste ha något att klaga på. Jag tror dessutom att ju äldre folk är, desto mer lättirriterade blir de.

Kan det vara så

enkelt att åldern är den avgörande faktorn? Suri ser fundersam ut, biter på naglarna och säger:

– Fast jag tror mer att det är så att om man har en dålig dag i största allmänhet så är det lätt att låta det gå ut över andra. Om väckarklockan inte ringde i tid, om skosnöret gick sönder och man halkade i snön så har man kanske inte så mycket tålamod kvar den dagen.

Dessutom är det lätt att bli provocerad av folk som snackar skit om andra och som uttalar sig om sånt som de egentligen inte har en aning om.

– Jag vill helst bara gå fram till dem och ryta till. De kan väl vara tysta om de inte har något vettigt att säga. Inte bara för att de låter, utan ännu mer för att jag tycker att de har fel i det de säger, menar Aladdin och ser så där lagom allvarlig ut.

Våra fyra resenärer är helt överens om att den som är ung och frisk ska lämna plats åt äldre och rörelsehindrade.

– Men jag blev faktiskt sur på en gammal tant med rullator för ett tag sedan, säger Suri. Jag reste mig och lämnade plats åt henne och hon sa inte ens tack utan morrade bara lite när hon satte sig. Dålig stil!

Öron som parabler

Något som våra unga resenärer är rörande överens om är att det är störande att lyssna på folk som högt och ljudligt delar med sig av sina samtal med andra, särskilt om det är på mobiltelefon. Det som är privat ska man hålla privat.

– Det kan ju vara ganska kul också ibland, tycker Aladdin. Men jag tycker faktiskt att de kan spara sina äktenskapsproblem tills de kommer hem.

Sara funderar lite på människor som öppet lyssnar på andras samtal.

– Om jag sitter och pratar i telefon och ser en gubbe som sitter en bit ifrån med öron stora som parabolantennor och gör allt han kan för att höra mitt samtal blir jag riktigt sur. Antingen stirrar jag på honom tills han ger sig, eller också höjer jag rösten och säger till min kompis att »vi får prata

Åldersgruppen 40+ är de som gnäller mest. Och ofta helt i onödan, tycker de rutinerade tåg- och busspendlarna Aladdin Ghaziri, Sara Sjödin, Suri Vigren och Marcus Eriksson.

om det en annan gång för det sitter en nyfiken gubbe och lyssnar på mig». Det brukar hjälpa.

Aladdin småler när han berättar om en händelse en kväll för ett tag sedan.

– Det var en kvinna som var ganska berusad och som pratade så där så man helst ville hålla sig en bit ifrån henne. Ganska jobbig alltså. Men när jag skulle gå av sa hon »kom hit ska du få en puss«. Av någon anledning gick jag dit och jag fick en alldeles vanlig och vänlig puss. Trevligt, eller hur?

Ja så är det, även på tåget och bussen väljer vi våra reaktioner. Det handlar inte om hur man har det, utan om hur man tar det.

Text: Christopher von Stedingk

DE TIO VÄRSTA IRRITATIONS-MOMENTEN PÅ RESAN

- Andras skrikande barn.
- Folk som pratar i mobiltelefon.
- Arga, sura och otrevliga människor.
- Folk som luktar illa.
- Människor som inte respekterar reglerna i tyst avdelning.
- Berusade resenärer.
- Ryggsparkar mot stolen jag sitter i.
- Folk som spelar (störande) musik.
- Resenärer som inte fäller ner locket, inte spolar eller som skitar ner på toaletten.
- Folk som är elaka och skäller.

Källa: Novus på uppdrag av SJ/Kupé.

UNGDOMSPANELENS VÄRSTINGAR PÅ RESAN

- Folk som vädrar sina fördomar högt.
- Folk som snackar skit om andra
- De som ockuperar mer plats än de behöver.
- Berusade resenärer.
- Människor som gnäller högt bara för gnällandets skull.
- Äldre som inte ens säger tack när man ger dem sin plats.

Nytt snabbtåg rullar in

Till sommaren kommer »världens bästa snabbtåg« att börja rulla i fjärrtrafiken.

– Då ska vi ha testat och provkört X 55:an på de rutter där tåget ska gå. Med stopp och dörröppningar, men utan passagerare. Allt för att ingen ska behöva bli missnöjd när tåget väl går i trafik, säger Dan-Erik Hansson, projektledare för det nya snabbtåget.

Under 2011 sätts de första av 20 nya snabbtåg i trafik, efter omfattande tester. SJ har beställt en specialvariant av Reginatågen X 50–X 52, som idag rullar regionalt i bland annat Mälardalen.

– Det nya snabbtåget kommer inte att gå i regionaltrafik inom TiM, men ökar det totala antalet sittplatser i SJs fordonssflotta. Och det är ju bra för alla resenärer, säger Jan Kyrk, vd för TiM.

X 55, som är tågets officiella namn, kommer bland annat att ersätta X 2000-tågen på ett antal sträckor.

– X 55 har motorer på hela tolv av de sexton hjulaxlarna. Det innebär att tåget kan starta och

stanna snabbare än X 2000, säger Dan-Erik Hansson.

Detta sparar energi och är därmed bra även för miljön. Både SJ och tågets leverantör Bombardier har strikta miljöpolicyer för allt från material i kupéerna, till tågets tekniska konstruktion.

– När vi bromsar in tåget släpper vi alltid ut partiklar – det går inte att undvika. Men genom att vi har så många motorer kan vi använda motorbromsen och mata tillbaka el till nätet i större utsträckning än tidigare, säger Dan-Erik Hansson.

För närvarande testas de nya snabbtågen på provspår i Västerås. Man kontrollerar

alla de grundläggande funktionerna: bromsar, säkerhetssystem etcetera.

Testas 2,5 varv runt jorden

Sedan är det dags för tågen att börja rulla, nattetid på spåren utanför Västerås. Varje tåg kommer att testköras 2 500 mil eller totalt 2,5 varv runt jorden. Dessutom har man gamla utvärderingar att luta sig mot.

– Svårast är att göra tester under värsta möjliga vinterförhållanden. Det är inte så lätt att hitta testmiljöer med blötsnö och nollgradigt eller långvarig kyla, som är de sämsta tänkbara förutsättningarna. Men Regina

NÖRDFAKTA X 55

- Typ: Elmotorvagn, fyrdelad, första och andra klass
- Axelföljd: Bo'Bo'+Bo'Bo'+ +2'2'+Bo'Bo'
- Längd: 107 m
- Tjänstevikt: 274 ton
- Effekt: 3 180 kW
- Topphastighet 200 km/h
- Byggår: 2010
- Serienummer: 3344–3363

20 nya snabbtåg

- SJ har beställt 20 nya tåg för drygt två miljarder kronor.
- Tågen byggs av Bombardier i tyska Görlitz och slutmonteras i Hennigsdorf innan tågen fraktas till Bombardiens verkstad utanför Västerås för testkörning och slutkorrigeringar.
- De tas i trafik under 2011, med start under sommaren och hösten.
- X 55 är det första tåg som är utrustat med SJs nya infotainmentsystem, där resenärerna bland annat kan se filmer, lyssna på musik, handla och få aktuell information om sin resa i den egna bärbara datorn.
- Tågen har en modern anordning för rullstolslyft, större bagageutrymme än Reginatågen, en rymlig vestibul med digitala informationstavlor samt ett särskilt område där man kan prata ostört i mobilen.
- X 55 har fyra stolar per rad med två på varje sida av mittgången och interiören påminner mycket om X 2000 med ljusa träslag.
- Tågen kompletterar X 2000 och tillför totalt 5 000 nya sittplatser till SJs tågflotta.
- Varje tågsätt består av fyra vagnar med totalt 245 säten och är 108 meter långt.

var det av SJs tåg som gick allra bäst förra vintern, och vi kommer såklart att testköra även i Norrland.

Världens bästa snabbtåg

Trots att X 55 är en variant av Reginatågen kör SJ fullskaliga testprogram – allt för att tåget ska fungera felfritt från dag ett. Sista steget i testerna är att tåget får gå en månad utan passagerare innan de första tågen kommer att rulla ut nästa sommar – bland annat från Stockholms central.

– Målet är att vi ska köra världens bästa snabbtåg, säger Dan-Erik Hansson.

Text: Krister Insulander

Smarta appar hittar hem

Har du en smartphone och vill ha koll på kollektivtrafiken? Här är några tips.

Antalet appar för »smarta« telefoner – Android och iPhone – växer dagligen. Och flera av dem hjälper dig som resenär inom kollektivtrafiken. »Stationen«, »Tågtavlan« med flera visar trafikläget vid din närmaste station. Här kan du snabbt hitta tider för ankommande och avgående tåg, och se om det är störningar i trafiken.

Andra användbara appar är »Sthlm C« som visar ankomst- och avgångstavlan på centralstationen i Stockholm, »Res i Stockholm« som tar fram tidtabeller för Stockholms läns kollektivtrafik och meddelar om trafikstörningar, »Citybikes in Stockholm« som visar var hyrcyklarna finns och »SMS-biljett« som hjälper dig att betala via mobilen.

Nästan all lokaltrafik har dessutom egna fungerande appar eller mobilportaler, till exempel »SL i mobilen«, »UL app« och Länstrafikens tidtabeller i mobilen. Under hösten lanserades också den efterlängjade appen »ResRobot«, som är Samtrafikens mobila reseplanerare för all kollektivtrafik i hela Sverige.

Läs mer på www.tim.se/mobil

DEM ÄR TIM-MANNEN?

Under sommaren har TiM använt illustrationer för att marknadsföra TiMs nya kombibiljetter. Pappa till dem är illustratören Krister Flodin.

– Klart det är häftigt att se en av sina bilder på annonstavlor på hela Stockholm central.

Men vem är mannen på bilden? Vad jobbar han med? Har han familj?

– Han skulle kunna heta Göran Eneryd och vara 37 år gammal. Tror att han är säljare för ett verkstads- eller bemanningsföretag. Han har fru och två små döttrar, bor i villa och kör en Volvo S80 när han inte åker tåg eller buss. Han spelar bridge på fritiden, säger Krister Flodin.

– Jag har också tänkt mig att han bor i Västerås och att han ofta reser med tåg i tjänsten. Både söderut mot Norrköping/Linköping, västerut mot Örebro, norrut mot Uppsala/Gävle och österut mot Stockholm.

Text: Klas Bringert

Hallå där!

...Erik Eskils, vd och projektledare på NPP Reklambyrå och en av de 1300 resenärerna på Promotiontåget från Örebro till Värtahamnen och vidare ut på Ålands hav, den 24 oktober 2010.

Vad tycker du om Promotiontåget?

– Tågresan ger hela Promotionkonceptet en ny dimension. Det är lättare att nätverka och knyta kontakter på ett tåg med 17 vagnar än på en buss med 50 resenärer. Att tåget är miljövänligare är såklart också positivt.

Åker ni på NPP kollektivt till vardags också?

– Jodå. Det blir många tågresor både för mig och mina anställda. Eftersom vi både har kontor och många kunder i Örebro, Västerås, Stockholm och Uppsala blir det mycket tåg. Dels kan vi jobba under resan och dels är det en del av vårt miljötänk att inte köra så mycket bil.

Vad skulle du vilja att trafikbolagen utvecklade kring resandet?

– Framförallt bättre mobiltäckning längs järnvägarna, så att man kan jobba mer effektivt ombord. Sedan måste det vara lätt och smidigt att beställa och betala biljetter. Vi har testat några olika lösningar, bland annat SJ Fakturakort. Vi har även ett företagsavtal via SJ Biz för bokning av enkelresor.

Text: Klas Bringert
Foto: Elin Abellsson

På resa i hundraåringens spår

Många är vi som under året läst om och skrattat åt en hundraåring som kliver ut genom fönstret på ålderdomshemmet och försvinner. I hopp om att få återuppleva några händelser ur Jonas Jonassons omåttligt populära bok, gav vi oss ut på den Sörmländska landsbygden med en tårta i bagaget.

Det vandras friskt i Salanders och Wallanders fotspår. Men hur gör man för att få vandra, åka buss och cykla dressin i hundraåringens spår? Vi bestämde oss för att testa. Vi börjar med tårten på äldreboendet Heden i Malmköping. Där får vi av områdeschefen Gunnel Fors redan på att bokens »Syster Alice« heter Rolf i verkligheten, åtminstone enligt honom själv.

Sedan kliver vi – precis som hundraåringen Allan Karlsson – ut genom fönstret, ned mot resecentrum på jakt efter en väska med minst ett par miljoner i. Någon väntsal med biljettlucka finns inte, men gott om ynglingar och snart också en buss med stopp i Byringe, halvvägs till Strängnäs.

Vid Byringe station träffar vi familjen Karlsson, som bor i huset och på eget initiativ har röjt undan träd och sly från spåret närmast

stationen. Vi är inte de första som är nyfikna på hur platsen ser ut i verkligheten. Däremot är vi de första som kommer med egen dressin.

Igenvuxna spår

Sträckan mellan Byringe och Åkers Styckebruk var fram till mitten av 1990-talet en del av Norra Sörmlands Järnväg, nuvarande Svealandsbanan mellan Eskilstuna och Stockholm. När tågen slutade rulla växte spåret igen och för att få sträckan farbar med dressin krävs omfattande röjningsarbeten.

Enligt järnvägsentusiasten Eric Henriksson från Örsta utanför Eskilstuna (som vi lånat dressinen av) har Trafikverket planer på att röja spåret, men då i betydelsen att ta bort slipers, räls och gamla ledningsstolpar, samt schakta bort delar av banvallen.

– Tanken var från början att

sträckan Eskilstuna–Åkers Styckebruk skulle bli museijärnväg, men nu blir det med största sannolikhet inte så. Det roligaste vore förstås om en del av sträckan blev turistbana, men då krävs det stora privata investeringar och hittills har ingen så vitt jag vet visat sig intresserad av att satsa. Min förhoppning nu är att det istället kan bli en cykel- och ridväg på den gamla banvallen, berättar Eric.

Det krävs alltså kapital, till exempel 50 miljoner ur en »upphittad« väska, för att det på sikt skulle kunna bli möjligt att cykla vidare på dressin i hundraåringens spår. Och någon sådan ser vi dessvärre inte röken av under vår resa.

Finns det förresten ett frysrum i Byringe stationshus? Nej, tyvärr, säger husfrun Kristina Karlsson. Detta och mycket annat i boken är såklart ren fiktion.

Text: Klas Bringert

Tävla och vinn!

Tävla på tim.se/tavling – vinn »Hundraåringen« som ljudbok.

HUNDRAÅRINGEN SOM KLEV UT GENOM FÖNSTRET OCH FÖRSVANN är en av årets mest lästa böcker 2010 med över 400 000 sålda exemplar.

Förutom att åka buss och cykla dressin i Sörmland tar huvudpersonen Allan Karlsson oss med på en resa genom världshistorien, där han minst sagt varit en betydelsefull person.

Bland mycket annat äter Allan middag med både ryska och amerikanska presidenter, vandrar över Himalaya och sitter i fångläger.

Med en resväska vid sin sida ger sig TiMs Klas Bringert tillsammans med kompisen Thorbjörn Ekström av på dressin från Byringe station – precis som den gode äldermannen Allan Karlsson. Efter tio meter krockar de dock med en tall och får avsluta resan.

Järnvägsentusiasten och dressinägaren, Eric Henriksson (ovan), ser gärna att den nedlagda tågsträckan mellan Eskilstuna och Åkers Styckebruk blir turistbana. I så fall skulle fler kunna följa i hundraåringens spår – från ålderdomshemmet i Malmköping, med Länsbussen till Byringe, på dressin till Åkers Styckebruk och vidare ut i världen.

◀ De boende på Heden i Malmköping lät sig väl smaka av TiM-tårtan som Klas hade med sig.

Hittar du i röran på Stockholm central?

HELEN ÅKESON, TINGSRYD

– Jag märker att de bygger om, men det är ändå inte särskilt

rörigt utan jag hittar överallt jag ska. Det enda jag saknar är bänkar. Det fanns fler innan de började bygga om.

SIMONE PALMSTRÖM, VÄXJÖ

– Jag har hittat det jag behöver på stationen, men tycker ändå

att ombyggnaden har gjort centralen ganska stökig. Det ser lite rörigt ut just nu. Jag hoppas att det blir bättre när det är klart.

LARS JOHANSSON, SÖDERTÄLJE

– Det är inte så rörigt som det skulle kunna vara. Det är fortfarande lätt att hitta, tycker jag.

Dessutom är det bra att de bygger om, man vill ju inte att hela centralen ska rasa över oss!

ANNELIE LÖNN, TIBRO

– Det är lite blockerat här på centralen nu och svårare att lägga ifrån sig

bagaget än tidigare. Men jag har ändå hittat det jag ska. Det finns ju en anledning till att de bygger om och jag hoppas att det blir bra.

Text och foto: Fanny Spångö och Pauline Diurson

FOTO: FREDRIK HIERLING

En hjälpande

– Centralen är normalt en svår plats att orientera sig på, och just nu är det ännu värre eftersom de bygger om, säger Maja Reichard, kundservicevärd och ledsagare på MTR, som ansvarar för SLs ledsagarservice.

hand på vägen

Svårt att hitta? Då finns hjälp att få. Numera är nämligen SLs ledsagar-service till för alla – dygnet runt i hela tunnelbanesystemet. Det enda du behöver göra är att ringa 30 minuter i förväg.

– Jag klarar mig själv för det mesta. Men om jag till exempel ska från tunnelbanan till pendeltåget på Stockholm central är det svårare. Då är det skönt att kunna få hjälp, säger Maja Reichard.

SL har under de senaste åren utvecklat sin ledsagarservice. Från att tidigare främst ha gällt synskadade kan idag vem som helst få ledsagning när de ska ta sig mellan två trafikslag.

– Alla som känner sig osäkra eller av någon anledning upplever svårigheter att orientera sig i SL-trafiken kan få hjälp, säger Ditte Kahlström Jansson, som är ansvarig för ledsagningsfrågor på SL.

Du behöver alltså inte ha en synlig funktionsnedsättning, utan kan till exempel »bara« ha problem med att läsa, dålig syn eller begynnande Alzheimers.

– Du avgör själv om du behöver hjälp. Även personer som inte kan språket kan få ledsagning, förutsatt att någon hjälper dem att beställa tjänsten, såklart. Allt du behöver göra är att ringa cirka 30 minuter i förväg, när du ska åka tunnelbana. Beställningstiderna är dock lite olika beroende på vilket fordonslag du åker med – från 30 minuter på tunnelbanan till max tre timmar kvälls- och natttid på pendeltåg.

Skönt med hjälp

Med tanke på att hela 10–20 procent av befolkningen har någon form av funktionsnedsättning, är det ganska många som kan behöva stöd. En av dem är Maja Reichard. Hon har en synskada men klarar sig själv när hon dagligen pendlar mellan hemmet i Nacka och jobbet vid Östermalmstorg – trots att det innebär ett byte mellan buss och tunnelbana vid Slussen.

– För det mesta går det jättebra. Men ibland måste jag inse mina begränsningar. Till exempel om jag ska till landet på Muskö och ska byta till pendeln vid

Stockholm central. Eller om jag ska åka vidare med SJs tåg.

– Då ringer jag SLs ledsagarservice. Det funkar jättebra och jag slipper vara beroende av att en kompis eller mamma eller pappa kommer och hjälper till, säger Maja Reichard.

Förbättrad service

Just centralstationen är en av de platser där Maja inte tvekar att ringa på hjälp.

– Det är stort och svårt att hitta. Jag är dessutom där så sällan att det liksom inte är lönt att lära mig att hitta. De bygger också om ofta och då blir det ännu svårare.

Maja har utnyttjat SLs ledsagarservice i knappt fyra år nu.

– Det är väldigt smidigt. Ledsagarna är alltid på plats som bestämt och hittar de mig inte ringer de på mobilen.

– Ledsagarservicen har förbättrats mycket de senaste åren. Den finns numera på fler ställen och mellan fler trafikslag. Dessutom är det fler som kan få hjälp nu för tiden – inte bara vi som är synskadade. Det är bra.

Text: Pia Runfors

OSÄKER I SL-TRAFIKEN? HÄR FINNS HJÄLP ATT FÅ.

- För att beställa ledsagning, ring 08-600 10 00.
- Ledsagningen är gratis och gäller mellan två trafikslag.
- Om du kommer med tunnelbanan, ring 30 minuter i förväg. Om du kommer med pendeltåg eller någon av lokalbanorna, ring en timme i förväg.

Läs mer på www.sl.se under Tillgänglighet

FOTO: FREDRIK HIERLING

Ursäktad röran – vi bygger om

Det är rörigt på Stockholm central – jo, vi vet. Men det finns goda skäl.

Den 150 år gamla stationen behöver nämligen en helt ny grund, för att inte sjunka ner i marken.

Stockholms centralstation uppfyller inte resenärernas krav idag. Många upplever den som trång, stressig och svår att hitta i. Samtidigt behöver grunden förstärkas. Därför bygger Jernhusen nu om stationen med fler rulltrappor, nya toaletter och nya butiker under marken.

På längre sikt tillkommer dessutom en ny pendeltågsstation för Citybanan och bostäder ovanpå spåren, som länkar ihop stadsdelarna.

– Vår ambition är att arbetet ska påverka resenärerna så lite som möjligt, säger Hanna Sandberg på Jernhusen.

– Vi förlägger bland annat en del arbeten nattetid. Men det är tyvärr ofrånkomligt med avspärrningar under vissa perioder, vilket kan komma att innebära en del omvägar. Vissa butiker flyttar också tillfälligt.

DETTA HÄNDER:

- Toaletterna i nedre hallen har tillfälligt flyttats upp till centralhallen vid utgången till spår 10. De är tillbaka i nya fina lokaler i mitten av 2012.
- I december invigs den nya rulltrappan mellan centralhallen och tunnelbanepanelen, under den befintliga trappan upp till Klarabergsviadukten.
- Hälften av förvaringsboxarna flyttas i december från centralhallen till permanenta platser i nedre hallen.
- Deletappen att länka samman Centralstationen och Cityterminalen pågår till sommaren 2011. Hela projektet beräknas vara klart hösten 2012. Fram till dess blir det en del alternativa vägar, som märks upp med hänvisningsskyltar och dekalerna på golvet eller marken.
- Under senhösten 2010 påbörjades grundförstärkning och ombyggnad av tunnelgången under Centralplan. Då tas två stora schakt upp på var sin sida av huvudentrén.

Text: Krister Insulander

Fråga TiM

Hej TiM!

Jag har sträckan Västerås - Stockholm förvald på mitt SJ Pendlarkort. Kan jag ibland kliva på vid en station mellan de valda stationerna? Eftersom jag arbetar både i Sundbyberg och i centrala Stockholm och priset är exakt samma vore det smidigt att kunna köpa ett kort till centralen, men ibland kliva av och på i Sundbyberg.

Fredrik Karlsson

Hej Fredrik!

Det stämmer att SJ Pendlarkort kan registreras i SJs blåa kortläsare på mellanliggande stationer om kortet har en förvald sträcka. På tim.se/biljetter under »SJs biljetter och kort« finns en länk till »Giltiga resvägar«. Där kan du ta reda på vilka delsträckor kortet är giltigt på.

Anders Larsson, SJ Regional

Hej TiM!

Jag tänker flytta från Stockholm till Köping och undrar vad det kostar att jobbspendlar på sträckan.

Einar Sarnes

Hej Einar!

Kul att du tänker flytta till Köping. Det finns tre alternativ för dig. Antingen reser du bara med SJ på sträckan Köping–Stockholm – obegränsat resande i 30 dagar för 3 128 kr – eller så lägger du till knappt 200 kr och kan resa obegränsat på alla SJs regionaltåg och InterCity i hela TiM-området för 3 301 kr per månad. Vill du även kunna resa obegränsat med VL, SL och övriga TiM-bolag lägger du till ytterligare cirka 800 kr och får då en TiM komplett för 4 100 kr per månad. Välkommen till närmaste TiM-ombud (alla finns listade på tim.se/ ombud) för att få mer vägledning om rätt månadskort för just dina behov.

Tommy Andersson, prisstrateg, SJ AB

Vinnare!

... korsordstävlingen

Karin Hägglund, Gävle vann korsordstävlingen

i nummer 4-2010. Det gav

henne ett presentkort på en TiM komplett värt cirka 4 100 kronor.

Fler vinnare på www.tim.se/tavling

Hallå där!

...Cathrine Åsklint Mälardalens Studentkårs nya ordförande

För snart ett år sedan ersattes tågen på »utbildningslinjen« mellan Eskilstuna och Västerås med campusbussar. Föredrar studenterna tåg eller buss?

– I stort verkar studenterna vara nöjda med bussarna. Fördelen med buss är att alla är garanterade en sittplats och att avgångarna är fler dagtid. Dessutom stannar bussen både vid stationen och vid högskolan i Västerås. En försämring är att

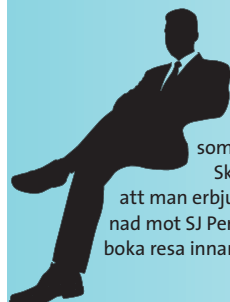
bussarna bara går vardagar mellan sex på morgonen och sex på kvällen.

För ett halvår sedan blev du Mälardalens Studentkårs nya ordförande. Trivs du?

– Ja, jättebra! Det är enormt lärorikt och kul och det händer oväntade saker hela tiden. Jag trivs med att ha mycket omkring mig och ogillar rutinartade arbetsuppgifter, så jag har hamnat rätt.

Sedan kårobligatoriet slopades har många studenter lämnat kåren. Hur ser du på ditt uppdrag att leda framtidens studentkår?

– Studentkåren har fått byta fokus och bli mer kundorienterad. Vi har blivit mer som ett vanligt företag och måste jobba med erbjudanden och mervärde för att locka medlemmar. Det är ett pågående arbete som vi både vill och behöver lägga mer energi på.

Boka sittplats med SJs nya e-biljetter

I slutet av oktober lanserades en ny tjänst på sj.se, som bland annat erbjuder försäljning av elektroniska 10-biljetter med giltighet i sex månader och SJ Månadsbiljett, som gäller för obegränsat resande mellan två orter i 30 dagar.

Skillnaden mellan dessa biljetter och motsvarande biljetter laddade på SJ Pendlarkort är att man erbjuds att boka sittplats på de sträckor där det är möjligt, samt att dessa biljetter till skillnad mot SJ Pendlarkort är personliga. Med den elektroniska 10-biljetten är det också obligatoriskt att boka resa innan tågets avgång. Köp din e-biljett på sj.se under fliken Mängdköp.

Ny resebutik på Stockholm C

Under det senaste året har flera av SJs resebutiker fått ett rejält ansiktslyft. Bland annat i Västerås, Eskilstuna och Uppsala. Nu har turen kommit till resebutiken på Stockholms central. Den öppnar nu i dagarna, på samma plats som tidigare mellan centralhallen och spår 10.

– Det är ett stort lyft mot tidigare. Den nya resebutiken är ljus, öppen och fräsch. Framför allt är den betydligt bättre utformad för både kunder och personal, säger Petra Mälarholm, regionchef för SJs Resebutiker i Stockholmsområdet.

Kundyten är större än tidigare och istället för en rak disk har den nya butiken fått en som är hästskoformad. Det gör att både kunderna och personalen får en bättre överblick över lokalen.

Näst efter Uppsala är resebutiken i Stockholm för övrigt det TiM-ombud som säljer flest månadskort i form av TiM kombi/komplett och SJ Pendlarkort.

FOTO: STEFAN NILSSON

Vilket är tågets slutstation?

▶ Häromdagen gjorde jag min sista resa som gränslös TiM-pendlare. Inget mer slumrande medan ett höstigt, vintrigt, vårigt eller somrigt Sverige sveper förbi utanför fönstret. Ingen mer irritation på skolorndomarna, som alltid är lite för glada, lite för tidigt på morgonen. Inga fler möten i Malmby. Inget mer småjoggande till stationen på eftermiddagen, eftersom jag alltid bara ska göra en sak till. Inget mer TiM-kort. Inget mer bippande. Inga mer utrop.

– Tåget anländer snart till Stockholms central, vilket är tågets slutstation.

Man ska glädjas åt de små sakerna i livet och jag roas enormt av den elektroniska rösten som gör utropet. Hon låter nämligen mer som att hon ställer en fråga, än gör ett påstående.

– Tåget anländer snart till Stockholms central. Vilket är tågets slutstation?

Jag inser att den korrekta frågan borde inledas med vilken, inte med vilket. Men det hjälps inte, jag fnittrar ändå. Ja du! brukar jag tänka. Det kan du fundera på. Borde du inte veta det, förresten? Hur kan du annars veta var vi är?

Ibland vet hon inte det. Under sommarens ombyggnation av Svealandsbanan, när Stockholm–Eskilstunatåget gick via Västerås, kunde vi ankomma lite varstans, och lite när som helst. Våldigt sällan rätt. Tur då att tåget inte stannade förrän vi faktiskt var framme på tågets slutstation. Vilken det än var.

För det måste erkännas att kollektivt resande minskar risken att hamna fel, ganska rejält. Hamnar man fel är det oftast ens eget fel. Om man exempelvis råkar kliva på fel tågset på perrong 1 i Eskilstuna, vid 18.16-avgången från Eskilstuna till Stockholm. För det bakre tågsättet, där jag vanligtvis sitter, går till Arboga. Det främre beger sig några minuter senare iväg mot Stockholm. Stort tack till ombordpersonalen som inte tvekar en sekund, när de upplyser om att tåget kommer att gå till Arboga.

– Vilket är tågets slutstation sa du?

Arboga.

Å andra sidan har tågets slutstation sällan något med resans slut att göra. Tåg blir buss. Buss blir cykel. Cykel blir promenad. Promenad blir bil. Och till slut kommer man dit man vill. Förhoppningsvis. Lite som det gamla talesättet »ner kommer man alltid«. Någonstans kommer man alltid.

I helgen ska jag prova en ny sträcka att resa på. För nöjes skull. Nya upplevelser. Nya vyer och landskap utanför fönstret. Nya personer att titta på under resan. Ny fika. Nya stationsutrop. Nya historier att berätta. Jag hoppas verkligen att de hittar tågets slutstation. Som är Karlstad.

Text: Sophia Hansson, en av TiMs ambassadörer, som under sommaren har testat det nya månadskortet TiM komplett.

44 åtgärder mot förseningar

40 redan avbockade

■ BANVERKET

1. Spårpatruller som fixar spåren runt Stockholm.
2. Mötesstationer i Barva och Grundbo mellan Södertälje och Eskilstuna.
3. Mötesstation i Almenäs mellan Södertälje och Eskilstuna.
4. Förlängning av dubbelspårsträcka mellan Södertälje och Eskilstuna.
5. Mötesstationer mellan Västerhaninge och Nynäshamn.
6. Ett extraspår vid Björnlunda utanför Gnesta.
7. Nya växlar vid Katrineholms station.
8. Byte av växlar söder om Stockholms central.
9. Byte av växlar vid norra delen av Stockholms central.
10. Signaler flyttas vid getingmidjan genom centrala Stockholm.
11. Nytt snabbare styr-system för signaler och växlar på Stockholms C.
12. Tätare signaler vid Älvsjö station.
13. Tätare signaler vid Knivsta och Flemingsbergs stationer.
14. Tätare signaler vid Karlberg, Sundbyberg, Jakobsberg, Ulriksdal.
15. Signalåtgärder mellan Kungsör och Valskog.
16. Förlängd plattform, tätare signaler och byte av växlar vid Bålsta station och in mot Stockholm.
17. Tåg kan köra in samtidigt från vardera håll på stationen i Norrköping.
18. Tåg kan köra in samtidigt från vardera håll på stationen i Västerås.
19. Höjd hastighet mellan Kallhäll och Karlberg.
20. Extrapår vid Skebokvarn utanför Flen.*
21. Förstärkt elkraft vid Älvsjö.
22. Byte av bro över Nyköpingsån.

23. Sekundvisare på stationsklockor i Stockholm/Mälardalen.
24. Tågen avgår den tid som står angiven på biljetten.
25. Större tidsluckor mellan tågen på Mälarbanan, järnvägen mot Västerås.
26. Säkring av mark nära järnvägen och avverkning av träd.
27. Bättre text på skyltar på järnvägsstationer i Stockholm/Mälardalen.
28. Ett extraspår i Linköping.*
29. Ny högtalaranläggning vid Stockholms central.
30. Uppgraderat signal-system vid Stockholms central.*

■ SJ

31. SJ fördjupar samarbetet om tidtabellerna med Banverket.
32. Nya rutiner för den dagliga trafikledning.
33. Inställda avgångar följs upp noggrant.
34. Dubbeldäckarna byggs om för att uppfylla SJs krav.
35. Ytterligare satsning på förebyggande underhåll.
36. SJ startar egen lokförarutbildning.
37. Mer personal på plattformen i högttrafik.
38. All personal specialutbildas i avgångsrutiner.
39. Specialprojekt genomförs för ökad punktlighet på X2000.
40. Lokförare och ombordpersonal utbildas i »trängselhantering«.

■ SL

41. 71 nya pendeltåg till 2008.
42. Ökad kapacitet på depåerna i Älvsjö och Bro.
43. Ny depå för nya pendeltåg i Södertälje.
44. All pendeltågspersonal har handdatorer med trafikinformation i realtid.

* Åtgärden är utbytt.

BÄTTRE FLYT MED DUBBLA SPÅR

Ju fler spår, desto större flexibilitet – och därmed färre förseningar.

Det är en enkel ekvation. Och under hösten har Trafikverket fortsatt att utöka spårkapaciteten. Nu har turen kommit till Linköping och Skebokvarn utanför Flen.

Under de senaste åren har Trafikverket utökat spårkapaciteten på strategiska platser i Mälardalen, som ett led i kraftsamlingen för att minska förseningarna.

– Att köra tåg på enkla spår innebär ofta följdförseningar när trafikstörningar inträffar, eftersom tågen måste vänta på att spåret ska bli ledigt. Med en hög belastning på spåren blir det väldigt känsligt vid förseningar, säger Kenneth Stjernedorff, projektchef på Trafikverket.

Nu har turen kommit till Skebokvarn och Linköping. På båda platserna har Trafikverket förlängt sidospåret vid bangården så att snabbare tåg kan köra förbi långsammare tåg.

– Spåren har förlängts till 750 meter, så att till och med ett godståg av fullängd får plats. På så vis får vi ännu bättre flexibilitet vid trafikstörningar. Tågen kan mötas på fler ställen och vi får alternativa körvägar när problem uppstår.

De nya spåren i Skebokvarn och Linköping beräknas vara klara i december.

– Det innebär att vi håller tidplanen. Den kalla och långa vintern gjorde att vi förlorade tid, men vi har arbetat ikapp och kommer att vara klara med samtliga kraftsamlingsåtgärder till årsskiftet, säger Kenneth Stjernedorff.

Läs mer om hur din resa påverkas av banarbeten på www.sj.se/trafikinfo

Text: Krister Insulander

Nu har det blivit bättre flyt i trafiken också i Skebokvarn och i Linköping. Sidospåren vid bangårdarna har förlängts så att snabbare tåg kan köra förbi långsammare tåg vilket innebär att trafikstörningarna blir färre.

Vinn en TiM komplett

Lös krysset och ta chansen att vinna en TiM komplett värd 4 100 kr. Tävligen pågår till och med 10 januari 2011. Eventuell vinstskatt betalas av vinnaren. Hittar du ingen penna? Lugn, på www.tim.se/korsord finns detta kryss att lösa digitalt.

Nyfiken på vad TiM komplett är? Surfa in på tim.se/komplett

Namn
 Mobilnummer
 E-post
 Ja tack, jag vill ha TiMs nyhetsbrev!

TIM AB
 Svarspost 202 928 29
 110 01 Stockholm

Porto
betalt

GER KOLSyra	↓	PÅ DIREKTEN	FOTO- GRAFI	↓	KÖR I VÄSTERÅS	ELLER I ENGLAND?	↓
→							
FORM AV VARA	→	BROMMA-KOD			AV- SIKTLIG		↓
							KOKAR VÄL GUNDE ÄNNU?
→							
UNDER ÄPPLEN I VISS FORM	→	VÄRT EGET SKINN		AKADEMISK TITEL			
→							
UTGÖR SVERIGE OCH NORGE							
→							
HÄNGS I JUL- GRANEN	→	MATCHDEL		BANKTRÄD			COWBOY- SKOR
→							
		↓	SVERIGES HÖGSTA BERG I FOLKMUN				
			ORDNING				
Korsord: Klas Bringert	↓	PREPOSITION	STÅR FÖR- ALDRAR FÖR	↓	VINYLPLOTTA		KEMI, FYSIK MED MERA I GRUND- SKOLAN
Illustration: Molly Bartling		LÄGGS PÅ BORDET			GRÄVANDE DJUR		
		VOKALER	RÖD SALSA				
RÖR DET MENTALA (OCH LITE TILL...)	↓	BÄTPOLOSH					KOMMER FÖRST
→							BENGT- ZING
DEN ÄTS TILL GLOGGEN		HALV HEJAR- KLACKS- UTRUSTNING	KÖR STOCK- HOLMS T-BANA		FORDNIMODELL	↓	VÄR SVENSKA VALUTA
→			SAMMAN- FÄTTANDE- DOKUMENT				HÄRT VATTEN
							STORT ARK
MELLAN TÄNDER I ÖVERKÄKEN					"STUGOST"	STAR WARS- ROBOT	
VILL VILSEN HITTA						SKOTTSK FOTBOLLSLIGA	
→							
			SOM TJOG (ELLER SUPER- NINTENDO)				VIKTIGA VOKALER
			PUBLICITETS- SKAPANDE ARBETE				ROBIN SÖDERLING
					MITT I BLAMES		
ÄR TJEJEN PÅ BILDEN (ENLIGT TIM)	→			→			→
		ENERGIMÄTT	KÄRNBRÄNSLE		TIDSENHET		BOR I KEMIN
→							

Tips i Mälardalen

Har du tips på roliga händelser i Mälardalen?
Maila till tips@tim.se

Res till Sälen från hela Mälardalen

| 19 december – 24 april | Ta SJ InterCity till Mora och fortsätt med SJs buss hela vägen till din skidort i Sälenfjällen. Naturligtvis går bussen i anslutning till tåget även från Sälen till Mora. Bussen går varje torsdag och söndag hela vintern så »hä ä bar å åk«!

Läs mer och boka på sj.se eller kontakta SJ Contact Center på 0771-75 75 75 eller SJ Resebutik.

MATTIAS PERSSON

Åk gränslöst till hockeymatchen

| 7 december och 14 januari | Sedan juni kan du resa med TiMs gränslösa månadskort även till Linköping, Gävle och Tierp. Det innebär att du till exempel kan resa med SJs regionaltåg och InterCity för att se elitseriens matcher i Cloetta Center i Linköping och Läkerol Arena i Gävle. Varför inte satsa på ett Mälardalsderby mellan just Brynäs IF och Linköpings HC – 7 december i Läkerol Arena eller 4 januari i Cloetta Center?

Läs mer på www.brynas.se/laker och www.cloettacenter.se

Lucia på djupet

| 11 december | Sala Silvergruva bjuder på ett stämningsfullt luciafirande i sin vackra konsertsal – 155 meter under jord. Och varför inte avsluta med ett härligt julbord? Läs mer under aktiviteter/evenemang på www.salasilvergruva.se

Järnvägshistoria i Gävle

| Året runt | Se de äldsta, snabbaste och vackraste loken, provsitt träbänkarna i en gammal tredje-klass-vagn och känn på spakarna i förarhytten på ett ånglok. På Sveriges Järnvägsmuseum i Gävle finns en av världens allra finaste järnvägshistoriska samlingar där hela familjen kan följa järnvägens utveckling. Läs mer på www.banverket.se/sveriges-jarnvagsmuseum

Julmarknad i Tullgarns slott

| 4–5 och 11–12 december | Det gamla kungliga lustslottet i Tullgarn utanför Trosa lyser upp i decembermörkret och bjuder på julmarknad i Drottning Victorias Hovstall. Här finns traditionellt hantverk med halmbockar, näverslöjd, träslöjd, stickat, julgods, korvar, sylt och mycket annat. Naturligtvis finns också tomten på plats för att ta emot önskningar från barnen. Läs mer under evenemang på www.tullgarnsvardshus.com

Fler Uppsalatåg på julafton

| 24 december | Tätare tågavgångar finns på många önskelistor. På julafton kör därför SJ fler avgångar än tidigare mellan Stockholm och Uppsala. Även på nyårsafton blir det fler kvällsavgångar. Sök din resa på tim.se för att se det totala utbudet.

Sök din resa på www.tim.se